

Sisällys

Toimintasuunnitelman tiivistelmä.....	1
Yleistä	2
Vuoden 2019 toiminta.....	3
Viestintä.....	4
Paikallistoiminnan tukeminen ja kehittäminen.....	5
Vaikuttaminen.....	6
Mappa.fi -palvelu.....	8
Ulos-Ut-Out! 2020 -suurtapahtuma.....	8
Yhteistyö.....	9
Hankkeet.....	10
Talous ja hallinto.....	11

TOIMINTASUUNNITELMAN TIIVISTELMÄ

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto toimii lasten ja nuorten luonto- ja ympäristökasvatuksen edistämiseksi. Toiminnan tavoitteena on tukea kestävästä elämäntavan oppimisesta. Liitto koordinoi ja kehittää LYKE-verkosta sekä ylläpitää ja kehittää valtakunnallisia toimintamalleja lasten ja nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen. Liiton paikallistoiminta tapahtuu LYKE-verkoston toimipisteissä, jotka tarjoavat luonto- ja ympäristökoulutoimintaa lapsi- ja nuorisoryhmille sekä koulutuksia opettajille ja kasvattajille.

Vuoden 2019 toiminnassa painottuu erityisesti **yhteistyön kehittäminen**, joka on tärkeänä lähtökohtana kaikkien tavoitteiden toteuttamisessa.

Vuoden 2019 toiminnan tärkeimmät tavoitteet ovat 1) Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä liiton tuottamien ympäristökasvatuksen tukipalvelujen tunnettuuden kasvattaminen, 2) Liiton paikallistoimijoille tarjoamien koulutuspalveluiden kehittäminen 3) Luonto- ja ympäristökoulujen sekä ympäristökasvatuksen aseman vahvistaminen valtakunnallisella ja maakunnallisella tasolla, 4) Mappa.fi -palvelun aktiivisen käyttäjämäärän kasvattaminen ja materiaalien tuottajatahojen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen 5) Yhteistyön monipuolistaminen ja aiempaa laajempi hyödyntäminen liiton tavoitteiden toteuttamisessa.

Tunnettuuden kasvattamiseksi kehitetään sähköistä viestintää koulujen ja päiväkotien suuntaan sekä viestinnällistä yhteistyötä esimerkiksi järjestöjen ja opettajaliittojen kanssa (mm. valtakunnalliset kampanjat).

Liiton tukipalveluja paikallistoimijoille parannetaan kehittämällä liiton toimipisteille tarjoamia koulutustapaamisia mm. monipuolistamalla koulutussisältöjä ja lisäämällä koulutusyhteistyötä verkoston ulkopuolisten tahojen kanssa. Vuonna 2019 järjestetään vähintään kaksi koulutustapaamista.

Jatketaan aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamistyötä liiton tavoitteiden edistämiseksi, keinoina muun muassa päättäjien tapaaminen, lausunnot ja kannanotot sekä aktiivinen osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun erilaisilla foorumeilla. Vuonna 2019 ajankohtaisia teemoja ovat mm. ympäristökasvatuksen asema tulevassa hallitusohjelmassa ja tulevaisuudessa maakunnissa.

Liitto ylläpitää ja kehittää valtakunnallista ympäristökasvatuksen Mappa.fi -materiaalipankkia. Käyttäjämäärien kasvattamiseksi markkinoidaan palvelua aktiivisesti mm. erilaisissa tapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa sekä tehdään yhteistyötä valtakunnallisten kampanjoiden kanssa. Lisäksi kehitetään materiaalien ajantasaisuutta ja laatua sekä yhteistyötä materiaalin tuottajien kanssa.

Vuonna 2019 toteutetaan usean yhteistyökumppanin kanssa Ulos-Ut-Out! 2020 -tapahtumahanketta. Lisäksi suunnitteilla on yhteistyöhanke Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa luonto- ja ympäristökoulujen toiminnan kehittämiseksi tuomalla kansalaishavainnointi ja avoimen ympäristötiedon käyttö osaksi toimintaa. Natur och Miljön kanssa suunnitellaan hankeyhteistyötä videomuotoisen koulutusmateriaalin tuottamiseksi luonto- ja ympäristökouluissa. SYKE ja NoM -yhteistyöhanke toteutetaan, mikäli niille löydetään rahoitus.

Liiton toiminta rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisoalan toiminta-avustuksella, jäsen- ja verkostomaksuilla, verkoston omavastuuosuuksilla sekä muulla varainhankinnalla. Liitto toteuttaa ja kehittää omaa varainhankintaa, luo uusia yhteistyökumppanuuksia ja hakee hankeavustuksia. Vuoden 2019 talousarvio on liitteenä.

Toimintasuunnitelma 2019

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry. ja LYKE-verkosto

Kuva: Vantaan luontokoulu

1. YLEISTÄ

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry:n toiminnan tarkoituksena on edistää luonto- ja ympäristökoulutoimintaa sekä ympäristökasvatusta Suomessa. Liitto koordinoi ja kehittää LYKE-verkostoa sekä ylläpitää ja kehittää valtakunnallisia toimintamalleja lasten ja nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen. Näistä keskeisimpiä ovat Mappa.fi -materiaalipankki sekä useiden toimijoiden yhteistyössä järjestettävä Ulos - Ut - Out! -ulkona oppimisen suur tapahtuma.

Liiton paikallistoiminta tapahtuu LYKE-verkoston toimipisteissä, jotka tarjoavat luonto- ja ympäristökoulutoimintaa lapsi- ja nuorisoryhmille sekä koulutuksia opettajille ja kasvattajille. Luonto- ja ympäristökoulutoimintaan osallistuu vuosittain noin 200 000 lasta ja nuorta.

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto on valtakunnallinen nuorisoalan palvelujärjestö, joka saa toimintaansa yleisavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Paikallistoiminta: LYKE-verkosto

LYKE-verkostoon kuuluu yli 50 toimipistettä, jotka tarjoavat säännöllistä luonto- tai ympäristökoulutoimintaa lapsi- ja nuorisoryhmille. Luonto- ja ympäristökoulujen lisäksi ver-

kostossa on mukana Metsähallituksen luontokeskuksia, nuorisokeskuksia, leirikoulukeskuksia ja muutamia muita samankaltaista toimintaa tarjoavia tahoja.

Luonto- tai ympäristökoulutoiminnalla tarkoitetaan varhaiskasvatusryhmille ja/tai kouluille tarjottavia ohjelmakokonaisuuksia, joiden tavoitteena on edistää ekologisesti kestävää tulevaisuutta. Ohjelmakokonaisuudet kestävät vähintään tunnin, yleisimmin usean tunnin kerrallaan. Ohjelmakokonaisuuksiin pääsee osallistumaan julkisen haun, varauksen tai ilmoittautumisen kautta, eli toiminta on suunnattu laajemmalle alueelle kuin esimerkiksi yhdelle koululle.

Luonto- ja ympäristökoulutoiminta perustuu valtakunnallisiin varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmiin ja tukee niissä asetettuja kestäväen kehityksen kasvatuksen tavoitteita. Oppiminen on monialaista, elämyksellistä ja tutkivaa. Oppimisympäristönä on luonto tai muu toiminnallisen oppimisen mahdollistava ympäristö kuten museo tai luontokeskus.

Luonto- tai ympäristökoulupäivä toimii myös erinomaisena täydennyskoulutuksena ryhmänsä kanssa toimintaan osallistuvalla opettajalle tai kasvattajalle, joka saa päivän aikana malleja ja vinkkejä ulko-opetuksen ja kestäväen kehityksen kasvatuksen toteuttamiseen.

LYKE-verkoston toimipisteet järjestävät lisäksi opettajille ja kasvattajille koulutuksia esimerkiksi ulkona oppimisesta, ympäristökasvatuksesta ja kestäväen kehityksen teemoista sekä tarjoavat tukea koulun kestäväen kehityksen työhön.

LYKE-verkoston toiminta on sertifioitua, eli jokaisen toimipisteen tulee täyttää luonto- ja ympäristökoulutoiminnan kriteerit: www.luontokoulut.fi/sertifiointi/ Toiminnan laatu varmistetaan vertaisauditoinneilla, jotka mahdollistavat samalla vertaistuen. Toimipisteet myös keräävät toiminnastaan palautetta, jonka pohjalta ne kehittävät ohjelmiaan ja toimintaansa.

2. VUODEN 2019 TOIMINTA

Vuonna 2019 liitto toteuttaa perustehtävänsä koordinoimalla ja kehittämällä LYKE-verkoston toimintaa sekä ylläpitämällä ja kehittämällä valtakunnallisia toimintamuotoja lasten ja nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen. Keskeisiä toimintamuotoja ovat koulutusten ja tapaamisten järjestäminen, neuvonta, viestintä, yhteiskunnallinen vaikuttamistyö, yhteistyön kehittäminen sekä Mappa.fi -palvelun ylläpito ja kehittäminen.

Vuoden 2019 toiminnassa painottuu erityisesti **yhteistyön kehittäminen**, joka on tärkeänä lähtökohtana kaikkien tavoitteiden toteuttamisessa.

Vuoden 2019 toiminnan tärkeimmät tavoitteet:

1. Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä liiton tuottamien ympäristökasvatuksen tukipalvelujen tunnettuuden kasvattaminen
2. Liiton paikallistoimijoille tarjoamien koulutuspalveluiden kehittäminen
3. Luonto- ja ympäristökoulujen sekä ympäristökasvatuksen aseman vahvistaminen valtakunnallisella ja maakunnallisella tasolla
4. Mappa.fi -palvelun aktiivisen käyttäjämäärän kasvattaminen ja materiaalien tuottajatahojen kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen
5. Yhteistyön monipuolistaminen ja aiempaa laajempi hyödyntäminen liiton tavoitteiden toteuttamisessa

Seuraavassa esitellään vuoden 2019 toiminnan tarkemmat tavoitteet, toteutus, tulosodotukset ja arviointi.

Kuva: Luontokoulu Arkki, kuvaaja Emma Luukkala

2.1. Viestintä

Liiton viestinnän päämääränä on lisätä luonto- ja ympäristökoulutoiminnan tunnettuutta sekä tietoisuutta ympäristökasvatuksen yhteiskunnallisesta merkityksestä.

Toiminnan tunnettuuden kasvattaminen on yksi vuoden 2019 keskeisistä tavoitteista. Tavoitteena on lisätä ja kehittää viestintää erityisesti koulujen ja päiväkotien suuntaan. Kehittämistyön tärkeänä lähtökohtana on monipuolinen yhteistyö erilaisten toimijoiden kanssa.

Päiväkotien ja koulujen suuntaan viestimisen painopiste on **aiemmin** ollut niille postitetuissa painetuissa materiaaleissa (mm. LYKE-lehti ja toiminnallisia opetusvinkkejä sisältävät tiedotteet). Vuonna 2019 painopiste siirretään sähköiseen viestintään, jota toteutetaan esimerkiksi uutiskirjeen muodossa.

Viestintää kehitetään myös lisäämällä viestinnällistä yhteistyötä järjestöjen sekä opettajaliittojen kanssa. Osallistutaan yhteistyökumppanina erilaisiin kampanjoihin ja teemapäiviin, muun muassa valtakunnalliseen Ulkoluokkapäivään sekä Suomen luonnon päivään, joissa toteutetaan laajaa valtakunnallista viestintää koulujen ja päiväkotien suuntaan. Esitellään toimintaa opettajaliittojen jäsentapahtumissa ja kirjoitetaan liittojen jäsenlehtiin artikkeleita. Lisäksi tiedotetaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden opettajille suunnatuissa uutiskirjeissä (mm. LUMA-uutiskirje, Metsän oppimispolun uutiskirje).

Tehdään viestinnällistä yhteistyötä Suomen ympäristöopisto Syklin kanssa (Loikkaa Ulkoluokkaan -hanke ja ympäristökasvattajan koulutusohjelma).

Jatketaan viestinnän kehittämistä myös sosiaalisen median kanavissa, joista liitolla on käytössä Instagram, Facebook ja Twitter. Tavoitteena on tuoda aiempaa paremmin esille LYKE-verkoston toimipisteiden toimintaa ja kasvattaa sitä kautta luonto- ja ympäristökoulutoiminnan tunnettuutta. Jaetaan suunnitelmallisesti toimipisteiden postauksia omasta toiminnastaan erityisesti Instagramissa. Lisätään some-näkyvyyden laajuutta toteuttamalla postausten maksullista markkinointia

Vuonna 2018 uudistetuista internet-sivuista tehdään käännös ja toteutus ruotsin kielelle.

Päivitetään ja toimeenpannaan liiton viestintäsuunnitelma.

Sisäinen viestintä: Verkostolle lähetetään toiminnanjohtajan tiedotuskirje vähintään kaksi kertaa vuodessa. Ajankohtaisista asioista viestitään jatkuvasti LYKE-sähköpostilistalla, jonne voivat lähettää viestejä kaikki verkoston jäsenet. Verkoston sisäiseen keskusteluun on käytössä myös oma suljettu Facebook-ryhmä.

Toiminnan tulokset ja niiden arviointi:

- Otetaan käyttöön uusia keinoja ja kanavia viestiä kouluille ja päiväkodeille: K / E
- Saavutetaan laajempaa valtakunnallista näkyvyyttä osana vähintään kahta valtakunnallista kampanjaa: yhteistyökampanjoiden lukumäärä ja arvioitu näkyvyys (laadullinen arviointi)
- Tapahtumissa tavoitetaan vähintään 1500 opettajaa/ kasvattajaa: lukumäärä
- Toimintaa esitellään vähintään viidessä lehdessä tai julkaisussa: lukumäärä
- Lehtijuttujen avulla tavoitetaan potentiaalisesti vähintään 8000 opettajaa / kasvattajaa: lukumäärä arvioituna lehtien painos- tai lukijamäärän avulla
- Uusia toimipisteitä aktivoituu jakamaan tietoa ja kuvia toiminnastaan sosiaalisessa mediassa. Vähintään 25% toimipisteistä kertoo toiminnastaan sosiaalisessa mediassa.
- Liiton näkyvyys on kasvanut sosiaalisessa mediassa yhteensä vähintään 10%: kanavien seuraaja- ja tykkääjämäärien kasvu

Tuloksena: Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä liiton tuottamien ympäristökasvatuksen tukipalvelujen tunnettuus kasvaa, jolloin yhä useampi opettaja ja kasvattaja voi osallistua ryhmänsä kanssa toimintaan ja saa tukea sekä malleja kestävästä kehityksestä kasvatukseen.

2.2. Paikallistoiminnan tukeminen ja kehittäminen

Liiton keskeisiä perustehtäviä on tukea ja kehittää LYKE-verkosta. Tavoitteena on sekä laajentaa luonto- ja ympäristökoulutoimintaa että kehittää sen laatua entisestään. Liitto tarjoaa neuvontaa ja järjestää toimipisteiden henkilöstölle koulutuksia ja tapaamisia sekä ylläpitää ja kehittää luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sertifiointi- ja auditointijärjestelmää.

2.2.1 Koulutukset

Vuoden 2019 tavoitteena on kehittää koulutustoimintaa ja kasvattaa verkostolle järjestettävien koulutustapaamisten osallistujamäärä (erityisesti aiemmin koulutuksiin osallis-

tumattomien toimipisteiden henkilöstön osalta). Kehittämistyön lähtökohtana on yhteistyön lisääminen koulutustapaamisten järjestämisessä.

Vuonna 2019 järjestetään kaksi LYKE-verkoston koulutustapaamista, keväällä ja syksyllä. Molempien koulutusten yhteydessä pidetään myös liiton vuosikokoukset. Kevään koulutustapaaminen järjestetään 14. - 15.3.2019 Vaasassa yhteistyössä Naturskola Kvarkeinin ja Freshabit life -hankkeen kanssa. Kaksipäiväisessä koulutuksessa on teemana vesi. Koulutus sisältää sekä luentoja että toiminnallisia harjoituksia ja osallistujat saavat käyttöönsä Freshabit -hankkeessa luontokouluille tuotetun opetusmateriaalin. Syksyn 2019 koulutuksen teema tullaan päättämään verkostolle suunnatun tarvekyselyn pohjalta. Lisäksi valmistellaan vuodelle 2020 yhdessä useiden yhteistyökumppanien kanssa Ulos-Ut-Out! -ulkona oppimisen suurtahtumaa, josta kehitetään 3-5 vuoden välein järjestettävää koulutustapahtumakonseptia. Tapahtuma on merkittävä täydennyskoulutus- ja verkostoitumismahdollisuus toimipisteiden henkilöstölle.

Valmistellaan hankeyhteistyötä Natur och Miljön kanssa koulutusmateriaalin (videoiden) tuottamisesta luonto- ja ympäristökouluissa. Videot palvelisivat myös viestinnällisiä tavoitteita lisäämällä luonto- ja ympäristökoulutoiminnan tunnettuutta.

2.2.2 Sertifiointi- ja auditointijärjestelmä

Liitto ylläpitää ja kehittää luonto- ja ympäristökoulutoiminnan laatujärjestelmää. Verkoston toimipisteiden toiminta on sertifioitua, ja sen laatu varmistetaan vertaisauditoinneilla. Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan kriteerit, sertifiointiprosessin periaatteet ja auditointijärjestelmä uudistettiin vuonna 2018.

Tavoitteena on, että seuraavien kahden vuoden 2019 – 2020 aikana kaikki toimipisteet on auditoitu uusilla kriteereillä ja että koejäseninä (6 kpl) olevat toimipisteet saavuttavat sertifikaatin. Tavoitteeseen pyritään aktiivisella ja opastamalla toimipisteitä auditointien toteuttamisessa. Lisäksi tuetaan erityisesti koejäseniä sertifiointiprosessissa.

Toiminnan tulokset ja arviointi:

- Liiton koulutustapaamiset tarjoavat toimipisteiden henkilöstölle laadukasta ja tarpeisiin vastaavaa täydennyskoulutusta: koulutuksista saatu palaute
- Vähintään 40% toimipisteistä lähettää henkilöstöään koulutustapaamisiin
- Koulutustoimintaa monipuolistetaan lisäämällä yhteistyötä: yhteistyökumppanuudet, laadullinen arviointi
- Kaikkien sertifioitujen toimipisteiden toiminta on auditoitu vastaamaan uusia kriteereitä vuosien 2019-2020 aikana: auditoinnin suorittaneiden toimipisteiden lukumäärä
- Vähintään puolet koejäsenistä sertifioituu vuosien 2019 - 2020 aikana: sertifioitujen koejäsenten määrä

Tuloksena: Liiton palvelut kehittävät aiempaa paremmin luonto- ja ympäristökoulutoiminnan laatua, kun toimipisteiden henkilöstön osaaminen kehittyi ja toiminnan laatu on ajan tasalla

2.3. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyön päämääränä on edistää luonto- ja ympäristökoulutoimintaa sekä ympäristökasvatusta.

Vuonna 2019 jatketaan aktiivista yhteiskunnallista vaikuttamistyötä liiton tavoitteiden edistämiseksi, ajankohtaisia teemoja ovat muun muassa ympäristökasvatuksen asema tulevassa hallitusohjelmassa ja tulevissa maakunnissa. Tavoitteena on saada ympäristökasvatus tulevaan hallitusohjelmaan sekä tukea ja aktivoida paikallistoimijoiden maakunnallista vaikuttamistyötä. Vaikuttamistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä alan muiden järjestöjen kanssa.

Vaikuttamistyön keinoja ovat päättäjien tapaamiset, lausunnot ja kannanotot sekä aktiivinen osallistuminen yhteiskunnalliseen keskusteluun erilaisilla foorumeilla, myös sosiaalisessa mediassa. Maakunnallisen vaikuttamistyön aktivoinnissa hyödynnetään liiton v. 2018 tähän tarkoitukseen laatimaa aineistoa. Alkuvuodesta 2019 järjestetään yhdessä Keski-Suomen ELY-keskuksen ja Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomen kanssa Yhteistyöllä eteenpäin -seminaari, jonka yhtenä tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja vuoropuhelua opetus- ja ympäristöhallinnon sekä järjestöjen välillä.

Liitto seuraa jatkuvasti kasvatus-, koulutus- ja nuorisopolitiikkaa ja osallistuu mahdollisuuksien mukaan ajankohtaisiin kansallisiin kehittämisprosesseihin.

Toiminnan tulokset ja arviointi:

- Luonto- ja ympäristökoulutoiminta sekä ympäristökasvatus huomioidaan ajankohtaisissa prosesseissa (mm. hallitusohjelman valmistelu, maakuntauudistus) ja kansallisessa kasvatus-, koulutus- ja nuorisopolitiikan kehittämistyössä

Arviointi:

- Aktiivisuus eri prosesseissa (monessako mukana jollakin tapaa, esim. lausunto, kannanotto, työryhmä/työpaja -> lukumäärä)

- Päättäjien ja virkamiesten tapaamiset & muu kahdensuuntainen yhteydenpito -> lukumäärä

Tuloksena: Luonto- ja ympäristökoulujen sekä ympäristökasvatuksen asema vahvistuu tulevalla hallituskaudella ja tulevissa maakunnissa. Opetus- ja ympäristöhallinnon ja järjestöjen vuoropuhelu ja yhteistyö lisääntyvät.

2.4 MAPPA.fi -palvelu

Liitto ylläpitää ja kehittää MAPPA.fi -palvelua, joka on keskeisin hakukanava ulkona oppimisen sekä ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen materiaaleihin Suomessa. MAPPA.fi -palvelussa on jo yli tuhat materiaalia yli 200 materiaalintuottajalta ja käyttäjämäärä kasvaa jatkuvasti. Maksuton palvelu on suunniteltu tukemaan erityisesti opetus-, kasvatus- ja nuorisotyötä, mutta se on avoin kaikille kiinnostuneille.

Jatkuvana tavoitteenamme on Mappa.fi -palvelun käyttäjämäärien kasvattaminen sekä ajantasaisen materiaalin varmistaminen (alan uusimmat materiaalit löytyvät palvelusta). Markkinoimme Mappa.fi -palvelua aktiivisesti muun muassa erilaisissa tapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa sekä teemme yhteistyötä valtakunnallisten kampanjoiden kuten Suomen luonnonpäivän ja Ulkoluokkapäivän kanssa.

Vuoden 2019 erityisenä tavoitteena on varmistaa materiaalien laatu ja ajankohtaisuus kehittämällä yhteistyön ja yhteydenpidon muotoja materiaalien tuottajien kanssa ja löytämällä uusia tuottajatahoja sekä tarkastelemalla materiaalipankin nykyisiä materiaalien sisältöjä ja ajankohtaisuutta keskeisimpien aihealueiden osalta.

Toiminnan tulokset ja arviointi:

- Mappa.fi palvelua hyödyntää yli 25 000 opettajaa ja kasvattajaa, joista vähintään kolmannes käy palvelussa useammin kuin kerran: kävijä- ja käyttäjämäärät
- Mappa.fi -palvelun materiaalitarjonta monipuolistuu uusien tuottajatahojen myötä; vuoden aikana palveluun lisää materiaalejaan vähintään 5 uutta tuottajatahoa: uusien tuottajatahojen määrä
- Mappa.fi -palvelusta löytyy ajantasaista ja laadukasta materiaalia: uusien materiaalien määrä kasvaa vuoden aikana vähintään 50:llä. Vanhojen materiaalien ajankohtaisuus ja laatu: vähintään 20 suosituimman hakusanan hakutulos on tarkastettu ajankohtaiseksi ja toimivaksi

Tuloksena: Merkittävä määrä suomalaisia opettajia ja kasvattajia saa tukea lasten ja nuorten ympäristökasvatukseen toteuttamiseen hyödyntämällä Mappa.fi -palvelusta löytyviä laadukkaita materiaaleja.

Tukimateriaalia kestävän kehityksen kasvatukseen sekä ympäristökasvatukseen

2.5. Ulos-Ut-Out! 2020 -suurtapahtuma

Liitto järjestää yhdessä seitsemän muun tahon kanssa kansainvälisen ulkona oppimisen suur tapahtuman 9.-11.6.2020 Nurmeksessa Nuorisokeskus Hyvärilässä. Kolmepäiväisessä tapahtumassa koulutetaan ja verkostoituu n. 500 opettajaa, kasvattajaa ja nuorisotyöntekijää. Tapahtuman teemana muutos, ja sen tavoitteena on antaa osallistujille valmiuksia viedä uusia ulkona oppimista ja kestäviä elämäntapoja edistäviä menetelmiä ja toimintamalleja työpaikoilleen, esimerkiksi kouluihin ja päiväkoteihin.

Ulkona oppimisen suur tapahtuma edistää liiton tavoitteita eli luonto- ja ympäristökoulu-toimintaa sekä ympäristökasvatusta toimimalla täydennyskoulutuksena suurelle määrälle opettajia, kasvattajia, nuorisotyöntekijöitä ja LYKE-verkoston työntekijöitä. Lisäksi tapahtuma edistää vuosina 2019 - 2020 LYKE-verkoston tunnettuutta, kun laaja tapahtumaviestintä tavoittaa merkittävän osan Suomessa opetus- ja kasvatusalalla toimivista.

Tapahtuman koordinaattori työskentelee Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitossa. Vuoden 2019 tapahtumavalmisteluun keskeisiä tavoitteita ovat tapahtuman ohjelman osallistava suunnittelu, ilmoittautumisen käynnistyminen, vaikuttava markkinointi, sujuvat käytännön järjestelyt sekä tapahtuman taloudellisen perustan varmistaminen.

Tapahtuman valmistelua ohjaa ohjausryhmä, jossa on edustajat kaikilta pääjärjestäjiltä: Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi, Nuorisokeskusyhdistys (SNK), Finlands Svenska Idrott (FSI), Suomen ympäristöopisto (Sykli), Suomen Metsäyhdistys (SMY), WWF Suomi ja Nuorisokeskus Hyvärilä.

Toiminnan tulokset ja arviointi:

- Ulkona oppimisen suur tapahtuman ohjelma valmistuu osallistavasti: K/E
- Tapahtumajärjestelyt ja markkinointi etenevät aikataulussa ja tuloksellisesti: K/E
- Tapahtuman taloudellinen perusta on vakaa, jolloin pystytään tarjoamaan kohtuuhintainen osallistumismaksu ja siten mahdollistamaan mahdollisimman monen tasavertainen osallistuminen tapahtumaan: K/E

Tuloksena: Onnistuneiden valmistelujen seurauksena järjestetään 9.-11.6.2020 ulkona oppimisen suur tapahtuma, jossa kouluttautuu yli 500 opetus-, kasvatus- ja nuorisotyön ammattilaista, jotka vievät uusia ulkona oppimisen ja kestävän kehityksen toimintamalleja omiin työyhteisöihinsä. Jos jokaisen osallistujan työyhteisössä työskennellään keskimäärin esimerkiksi 150 lapsen ja nuoren kanssa, ulottuvat vaikutukset vähintään n. 75 000 lapsen ja nuoreen.

2.6. Yhteistyö

Yhteistyön kehittäminen on tärkeä lähtökohta kaikkien vuoden 2019 toiminnan tavoitteiden toteuttamisessa.

Yhteistyön tavoitteena on löytää synergiahyötyjä liiton tärkeimpien tavoitteiden ja perustoiminnan toteuttamiseen sekä kehittää nykyisiä toimintamalleja. Etsitään liitolle uusia yhteistyökumppaneita, -kampanjoita ja -hankkeita sekä kehitetään eteenpäin vuonna 2018 aloitettuja yhteistyön muotoja.

Vuoden 2019 mittavin yhteistyöhanke on usean toimijan yhteistyössä järjestettävä Ulos-Ut-Out 2020 -suur tapahtuma, jossa liitto on yksi pääjärjestäjistä. Lisäksi jatketaan vuonna 2018 käynnistettyä ympäristötiedon käytön ja kansalaishavainnoinnin kehittämiseen liittyvää yhteistyötä Suomen Ympäristökeskuksen kanssa. Koulutusyhteistyötä lisätään ja sitä tehdään muun muassa Natur och Miljön ja Freshabit life -hankkeen kanssa. Tunnettuuden kasvattamiseksi osallistutaan yhteistyökumppanina valtakunnallisiin kampanjoihin (mm. Ulkoluokkapäivä sekä Suomen luonnonpäivä ja erityisesti sen vietto kouluissa ja päiväkodeissa). Näiden vuonna 2018 käynnistettyjen yhteistyökumppanuuksien lisäksi pyritään tekemään myös uusia avauksia tulevalle yhteistyölle.

Teemme jatkuvasti tiivistä yhteistyötä ympäristökasvatus- ja nuorisotalouden toimijoiden kanssa, mm. Ympäristökasvatuksen Pyöreän Pöydän järjestöt, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi, Suomen nuorisokeskusyhdistys ja Seikkailukasvatusverkosto, Metsähallituksen Luontopalvelut, Natur och Miljö, WWF Suomi, LUMA-keskus Suomi, Suomen ympäristöopisto Sykli, Finlands Svenska Idrott, Suomen luonnonsuojeluliitto, Luonto-Liitto, Suomen Metsäyhdistys. Teemme yhteistyötä myös valtionhallinnon, tutkimusorganisaati-

oiden ja edunvalvontajärjestöjen kanssa (mm. Opetushallitus, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Ympäristöministeriö, Suomen Ympäristökeskus, ELY-keskukset, Valtioneuvoston kanslia (Kestävän kehityksen sitoumus 2050), Helsingin yliopisto, Tampereen yliopisto, Sitra, SIRENE - monialainen ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen tutkimusverkosto, opettajaliitot.

Toiminnan tulokset ja arviointi:

- Yhteistyötä kehittämällä löydetään synergiahyötyjä liiton tärkeimpien tavoitteiden toteuttamiseen, (tunnettuuden kasvattaminen, koulutustoiminnan kehittäminen, vaikuttamistyö, Mappa.fi -palvelun kehittäminen, Ulos-Ut-Out -tapahtuman valmistelu)

Arviointi:

- Yhteistyön määrä (esim. yhteistyökumppanuudet kampanjoissa, hankkeissa, koulutus- ja tapahtumajärjestelyissä, yhteisosastot messuilla ja tapahtumissa)
- Uusien yhteistyöavauksien määrä
- Yhteistyön synergiahyötyjen laadullinen arviointi

Tuloksena: Monipuolista yhteistyötä tekemällä saavutetaan entistä paremmin ja kustannustehokkaammin liiton tärkeimmät tavoitteet ja päämäärä eli luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä ympäristökasvatuksen edistäminen.

3. HANKKEET

3.1 Vuodelle 2019 suunnitellut hankkeet

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton hankkeilla pyritään palvelemaan ja laajentamaan LYKE-verkosta ja luomaan resursseja lasten ja nuorten ympäristökasvatukseen.

Vuonna 2019 haetaan avustusta Ulos – Ut – Out! -tapahtuman valmistelemiseen Ympäristöministeriön valtakunnallisista ympäristökasvatuksen hankeavustuksista. Tiina ja Antti Herlinin v. 2018 tapahtuman valmisteluun myöntämästä hankeavustuksesta osa käytetään vuoden 2019 puolella. Myös muita rahoitusmahdollisuuksia selvitetään.

Lisäksi suunnitteilla on yhteistyöhankkeet sekä Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) että Natur och Miljön (NoM) kanssa. Hankkeille etsitään rahoitusmahdollisuuksia vuodelle 2019.

SYKE:n kanssa toteutettavassa yhteistyöhankkeessa kehitetään luonto- ja ympäristökoulujen toimintaa tuomalla kansalaishavainnointi ja avoimen ympäristötiedon käyttö osaksi toimintaa. Tämä toteutetaan mm. opetusmateriaalien ja koulutuksien avulla.

Natur och Miljön kanssa suunnitellaan hankeyhteistyötä videomuotoisen koulutusmateriaalin tuottamiseksi luonto- ja ympäristökouluissa.

Avustuspäätöksiä ei ole vielä tehty ja hankkeiden toteutuminen ja/tai niiden laajuus on riippuvaista rahoituksen myöntämisestä.

3.2. Mukana hankkeissa

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto osallistuu yhteistyökumppanina seuraaviin liiton tavoitteita edistäviin hankkeisiin, joiden rahaliikenne ei kulje liiton kautta:

Loikkaa ulkoluokkaan – Luonto oppimisympäristönä

Hankkeessa vahvistetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön pedagogista osaamista monialaiseen oppimiseen ulkona. Hankkeen aikana järjestään n. 30 koulutusta eri puolilla Suomea, useissa LYKE-verkoston toimipisteissä. Liitto tekee hankkeen kanssa viestinnällistä yhteistyötä.

StarT

StarT on monialaiseen ja ilmiöpohjaiseen projektioppimiseen perustuva LUMA-keskus Suomi -verkoston hanke, jonka tavoitteena on tuoda kasvatusta ja opetuslalle uusi, monitieteinen ja yhteisöllinen toimintakulttuuri. Lapsista ja nuorista koostuvat tähtitiimit toteuttavat esim. luontoon liittyviä projekteja. Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto välittää hankkeelle tietoa LYKE-verkoston toimipisteistä, joilta koulut voivat pyytää apua projektinsa toteuttamiseen. Lisäksi MAPPA-materiaalipankki on hankkeeseen osallistuvien käytössä. Hanketta ohjaa kansallinen LUMA-neuvottelukunta, jossa Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitolla on edustaja. www.luma.fi/start/

4. TALOUS JA HALLINTO

4.1. Organisaatio

Päätösvaltaa liitossa käyttävät **valtuutetut**, jotka edustavat LYKE-verkoston toimipisteitä eli paikallistoimijoita. Päätökset tehdään yhdistyksen vuosikokouksissa sekä tarvittaessa koolle kutsuttavissa ylimääräisissä kokouksissa.

Toimeenpanosta vastaa **hallitus**, jonka kokoonpano löytyy sivulta www.luontokoulut.fi/sisaiset/liitto/hallitus/

Verkoston kehittämisen suuria linjoja tukee myös **LYKE-ohjausryhmä**, jossa on edustajat Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton lisäksi Suomen nuorisokeskusyhdistyksestä, Metsähallituksesta, Suomen Leirikoulu yhdistyksestä, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomesta, Natur och Miljöstä ja LUMA-keskus Suomesta sekä asiantuntijoita Opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Opetushallituksesta ja ELY-keskuksesta. Lista ohjausryhmän jäsenistä löytyy sivulta www.luontokoulut.fi/hallinto/ohjausryhma/

Liitolla on kaksi **toimihenkilöä**: toiminnanjohtaja ja suunnittelija. Työntekijöiden työaikaprocentit ovat riippuvaisia avustuspäätöksistä ja varainhankinnan onnistumisesta.

Liiton toimipiste sijaitsee Tampereella järjestötoimijoiden yhteisellä toimistolla osoitteessa Kuninkaankatu 39.

Kehittäminen:

Vuonna 2019 laaditaan liitolle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Laaditaan liitolle pitkäjänteinen toimintastrategia.

4.2 Talous

Liiton toiminnan tärkeä edellytys ja tavoite on tasapainoinen talous. Jatkuvana tavoitteena on valtionavustuksen tason säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla ja liiton omavaraisuusasteen ylläpitäminen hyvällä tasolla. Vuonna 2019 pyritään kasvattamaan valtionavustuksen tasoa siten, että se mahdollistaisi kahden vakituisen työntekijän palkkaamisen.

Liiton toiminta rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön nuorisotalon toimintaavustuksella, jäsen- ja verkostomaksuilla, verkoston omavastuuosuuksilla sekä muulla varainhankinnalla. Liitto toteuttaa ja kehittää omaa varainhankintaa, luo uusia yhteistyökumppanuuksia ja hakee hankeavustuksia.

Toimintasuunnitelman liitteenä on kustannuspaikoittain eritelty talousarvio vuodelle 2019.